

Naturvårdsenheten
Hannah Brandin
Direktr 010-225 03 22
hannah.brandin@lansstyrelsen.se

Beslut om utvidgning av strandskyddsområden i Smedjebackens kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § andra stycket miljöbalken (1998:808) att strandskyddsområdet ska vara utvidgat, utöver 100 meter, på följande områden i Smedjebackens kommun:

1. Öar i Norra Barken: Stora Ulvön, Svinön, Nyckelön, Vedön och Sollen. Strandskyddet utvidgas så att hela öarna omfattas av strandskydd, se karta bilaga 1.
2. Öar i Haggen: Snöåön och Herrgårdsön. Strandskyddet utvidgas så att hela öarna omfattas av strandskydd, se karta bilaga 2.
3. Nordvästra stranden av sjön Leran. Strandskyddet utvidgas enligt karta, se bilaga 3.

Beslutet innebär samtidigt att samtliga tidigare beslut om utvidgning av strandskyddsområde inom Smedjebackens kommun upphör att gälla.

Uppllysning

Strandskydd innebär att nya byggnader inte får uppföras, befintliga byggnaders användning får inte ändras och andra anläggningar eller anordningar som hindrar eller avhåller allmänheten får inte utföras. Strandskyddet innebär även att åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för växt- och djurarter inte får vidtas. Pågående markanvändning, jord och skogsbruk, kan fortgå utan hinder i det utvidgade strandskyddet. Enligt 7 kap. 16 § miljöbalken omfattar strandskyddet inte byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder som behövs för de areella näringarna och som inte tillgodoser bostadsändamål av kravet på strandskyddsdispens om de för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet.

Någon rätt till ersättning för ägare och innehavare av särskild rätt till marken med anledning av ett beslut att utvidga strandskyddsområdet föreligger inte (31 kap. 4 § miljöbalken).

Det generella strandskyddet, 100 meter från strandlinjen upp på land och ut i vattnet, gäller överallt där strandskyddsområdet inte är utvidgat och det inte har blivit upphävt genom särskilda beslut.

Bakgrund

Strandskydd har, i någon form, funnit i Sverige sedan 1940-talet. Initialt omfattade strandskyddet ett verktyg för att säkra allmänhetens tillgång till platser för friluftsliv och bad. Det generella strandskyddet, som omfattar 100 meter från strandlinjen upp på land samt ut i vattnet, infördes 1975. I och med att naturvårdslagen ändrades 1994, tillkom ytterligare ett syfte till strandskyddet som gäller skydd för strandzonens växt- och djurliv.

Strandskyddets syfte är idag att stränder långsiktigt ska tryggas för allemansrättslig tillgång samt att goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten ska bevaras. Strandskyddets betydelse för såväl friluftslivet som den biologiska mångfalden bidrar till uppfyllelse av flera av de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen. Strandskyddet är ett generellt skydd och gäller i hela landet. Bestämmelserna gäller oavsett om området är tät- eller glesbebyggt, om det finns gott om sjöar och vattendrag eller inte och oavsett vilka naturtyper eller arter som finns i området. Det skyddade området är normalt 100 meter från strandkanten både på land och i vattenområdet. En utvidgning kan göras upp till 300 meter om det behövs för att tillgodose att något av strandskyddets syften säkerställs.

Från och med den 1 juli 2009 ändrades bestämmelserna om strandskyddet i miljöbalken. Enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutveckling innebär de nya bestämmelserna i miljöbalken att kravet skärps för att få utvidga ett område som omfattas av generellt strandskydd. Utvidgat strandskydd ska finnas där det behövs för att *säkerställa strandskyddets syften*. I och med detta har länsstyrelserna av regeringen fått i uppdrag att se över äldre beslut för utvidgade strandskyddsområden. Utvidgat strandskydd inom länet gäller, efter den 31 december 2014, endast om utvidgningen har beslutats med stöd av den nya bestämmelsen. Om detta inte har gjorts upphör det tidigare utvidgade strandskyddet att gälla och det generella strandskyddet på 100 meter återinförs.

Redogörelse för ärendet

Inom Smedjebackens kommun gäller utvidgat strandskydd för fem öar i Norra Barken samt två öar i Haggen. Utvidgat strandskydd gäller även för delar av stranden vid sjön Leran.

Länsstyrelsen har den 7 maj 2012 skickat ut ett förslag till beslut på remiss om nya utvidgade strandskyddsområden. Förslaget var att behålla de befintliga utvidgade områdena utan förändringar. Förslaget har delgivits genom kungörelser den 11 maj 2012 i Dalarnas Tidningar, Dalademokraten och Post- och Inrikes Tidningar. Förslaget har hållits tillgängligt i kommunens lokaler samt på länsstyrelsens hemsida.

Smedjebackens kommun, Miljö- och byggnadsnämnden har den 30 augusti 2012 inkommit med ett yttrande. Kommunen bedömer att det inte finns anledning att behålla hela det utvidgade strandskyddet i ett område längs sjön Leran, vid Näs Gård. I området finns anledningar till konflikter kring markanvändningen. Näs udde har i översiktsplanen för Smedjebackens kommun pekats ut som ett område med särskilda riktlinjer till skydd för det rörliga friluftslivet. Kommunen anser att utpekande i översiktsplanen i kombination med det generella strandskyddet bör vara tillräckligt för att behålla skydd för naturvärdena och allmänhetens tillträde till området.

Kommunen föreslår en ny avgränsning. I övrigt har kommunen ingen erinran mot länsstyrelsens förslag att behålla de utvidgade strandskyddsområdena som gäller idag.

Lantbrukarnas Riksförbund i Dalarna har den 31 mars 2014 meddelat att de inte har någon erinran mot förslaget eftersom det inte innebär att ytterligare områden med utvidgat strandskydd, utöver de redan befintliga, skapas.

Motiv för beslut om utvidgning av strandskydd

1. Öar i Norra Barken: Stora Ulvön, Svinön, Nyckelön, Vedön och Sollen

Barkensjöarna är av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. En förutsättning för att områdets friluftsvärden ska behållas är att Barkensjöarnas arkipelag och strandområden bevaras. Framförallt är öarna och Barkensjöarnas norra stränder intressanta ur det rörliga friluftslivets synpunkter genom sin lättillgänglighet, kombinerad med möjligheten till friluftsliv i Barkensystemet och Strömsholms kanal.

Ögruppen i norra Barken består av fem större öar; Stora Ulvön, Svinön, Nyckelön, Vedön och Sollen samt en mängd holmar och skär. Öarnas stränder är till viss del bebyggda. Öarna är täckta av morän och skogbevuxna utom de minsta holmarna. Klippor förekommer på några ställen, t ex Ulvön och Sollen. På den högsta ön, Sollen, är två nyckelbiotoper med blockrik bergsbrant utpekade av Skogsstyrelsen. Öarna är utpekade i länets Naturvårdsprogram bland annat på grund av höga värden för friluftslivet.

Länsstyrelsens bedömning:

Öarna i Norra barken har stort värde för framförallt friluftslivet men även växt- och djurliv. Utvidgat strandskydd råder på platsen idag. En ökad exploatering i form av bebyggelse kan hota de värden som finns idag, vilket även beskrivs i redogörelsen för riksintresseområdets värden. Länsstyrelsen bedömer att utvidgat strandskydd behöver gälla på öarna för att strandskyddets syften ska säkerställas på lång sikt.

2. Öar i Haggen: Snöåön och Herrgårdsön

Öarna Snöåön och Herrgårdsön i sjön Haggen ligger inom riksintresse enligt 4 kap. 2 § miljöbalken där turismens och friluftslivets intressen ska få väga tungt. Större delen av Snöåön är en nyckelbiotop (6,6 ha) utpekad av Skogsstyrelsen. Området består av äldre naturskogsartad skog med stort lövinslag. Hela Herrgårdsön omfattas av naturvårdsavtal som grundas i stora värden för fågellivet. Även två mindre områden (0,9 och 0,4 ha) har avsatts som nyckelbiotoper av markägaren. Barrskog dominerar de centrala delarna medan resten till stor del täcks av lövskog, mest asp och björk, även grova träd, på den sydöstra delen också av ett bestånd av lind. Skogarna på öarna lämpar sig väl för hålhäckande fåglar.

Länsstyrelsens bedömning:

Öarna Snöåön och Herrgårdsön i sjön Haggen har stora värden för växt- och djurlivet. Öarna omfattas idag av utvidgat strandskydd. En exploatering i form av ny bebyggelse på de i dag oexploaterade öarna kan hota de värden som finns. Länsstyrelsen bedömer att utvidgat strandskydd behöver gälla på öarna för att strandskyddets syften ska säkerställas på lång sikt.

3. Nordvästra stranden av sjön Leran.

Kolbäcksåns vattensystem sträcker sig genom kommunen och fungerar som spridningsled för många fågelarter. Sjön Leran är en välkänd fågelokal utefter Kolbäcksån och den har ett rikt fågelliv både i fråga om häckande och flyttande arter. Sjön har en utpräglad slättsjökaraktär och omges tills stora delar av våtmarker och jordbruksmark. Sena vårar, då isen fortfarande ligger på de flesta andra sjöar, fungerar Leran som en uppsamlingsplats för mängder av sjöfågel. Även de omgivande markerna med åkerbygd och lövträdsdungar lockar många fåglar. På höstarna är åkrarna i norr intressanta med mycket småfågel rastande. Området ingår, på grund av sina höga naturvärden, i länets naturvårdsprogram samt i våtmarksinventeringen.

Länsstyrelsens bedömning:

Sjön Leran längs Kolbäcksåns vattensystem är av stor betydelse som rast- och häckningslokal för fågellivet. Runtom sjön finns idag spridd bebyggelse och eftersom det finns två LIS-områden (Landsbygdsutveckling I Strandnära läge) vid sjön förväntas bebyggelsegraden omkring sjön att öka. Utvidgat strandskydd råder idag på den nordvästra stranden men föreslås, på grund av konflikter med markanvändningen, minska något. Länsstyrelsen bedömer att det är nödvändigt att utvidgat strandskydd ska råda i de utpekade områdena, se karta bilaga 3, för att strandskyddets syften ska säkerställas på lång sikt.

Beslutet omfattar sammantaget områden som behövs för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet. Vid prövning av frågor om utvidgat strandskyddsområde ska enligt 7 kap. 25 § miljöbalken hänsyn tas till enskilda intressen. Vid en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen finner länsstyrelsen att beslutet inte går längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses.

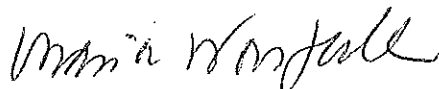
Detta beslut delges genom kungörelse.

Enligt 7 kap 14 § tredje stycket miljöbalken ska beslutet gälla omedelbart även om det överklagas.

Överklagan

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 4.

I den slutliga handläggningen av ärendet har landshövding Maria Norrfalk varit beslutande och naturvårdshandläggare Hannah Brandin varit föredragande. Miljövardsdirektör Stig-Åke Svenson, Naturvårdsenheten, jurist Gunilla Garbergs, Rättsenheten och planarkitekt Margareta Björck, Samhällsbyggnadsenheten har deltagit i ärendet.

Maria Norrfalk

Hannah Brandin

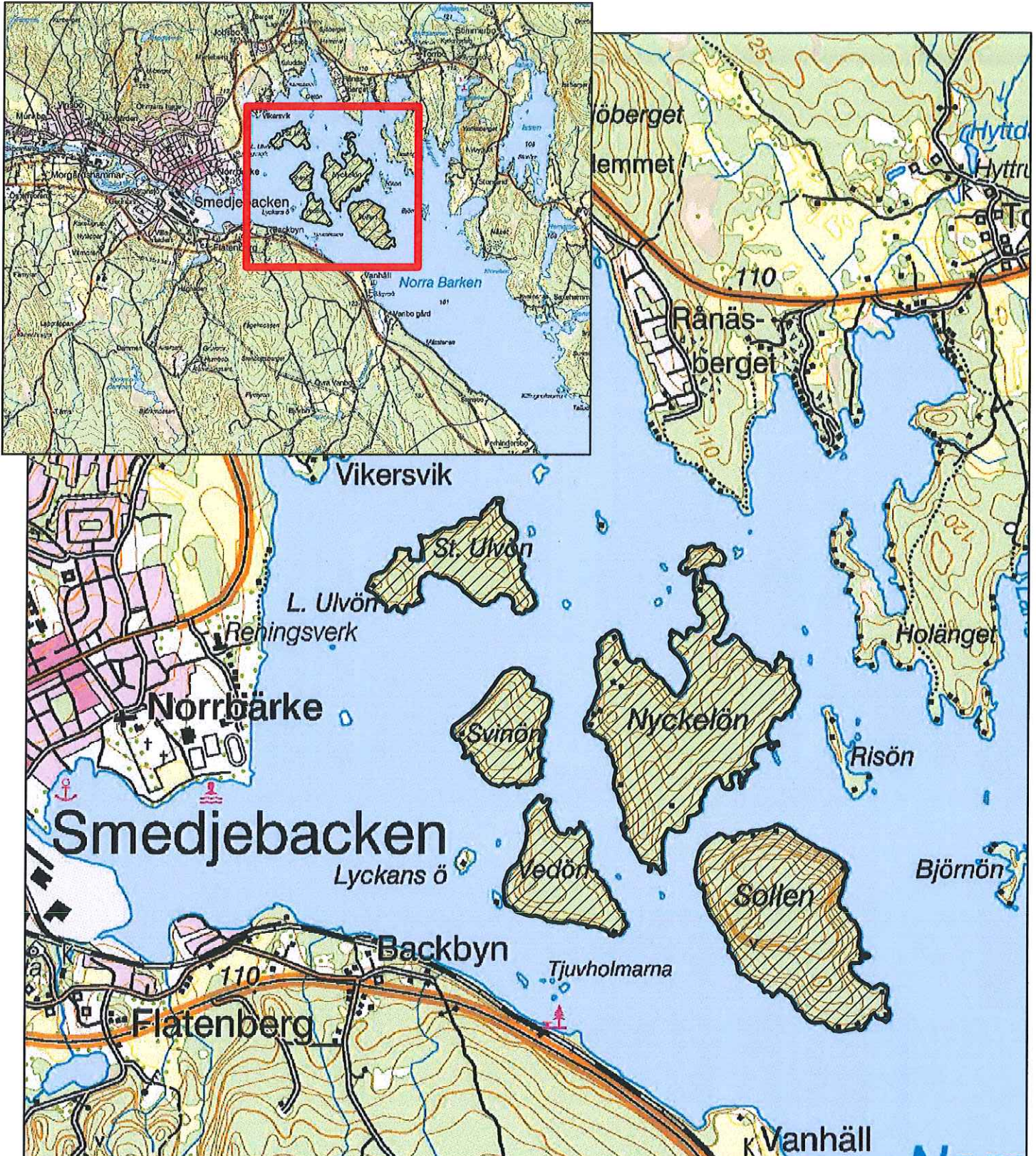
Bilaga

1. Karta över öar i Norra Barken: Stora Ulvön, Svinön, Nyckelön, Vedön och Sollen.
2. Karta över öar i Haggen: Snöåön och Herrgårdsön.
3. Karta över nordvästra stranden av sjön Leran.
4. Hur man överklagar till Regeringen

Kopia till

Smedjebackens kommun, 771 81 Smedjebacken
Skogsstyrelsen, Södra Dalarnas distrikt, Verkstadsvägen 8, 771 53 Ludvika

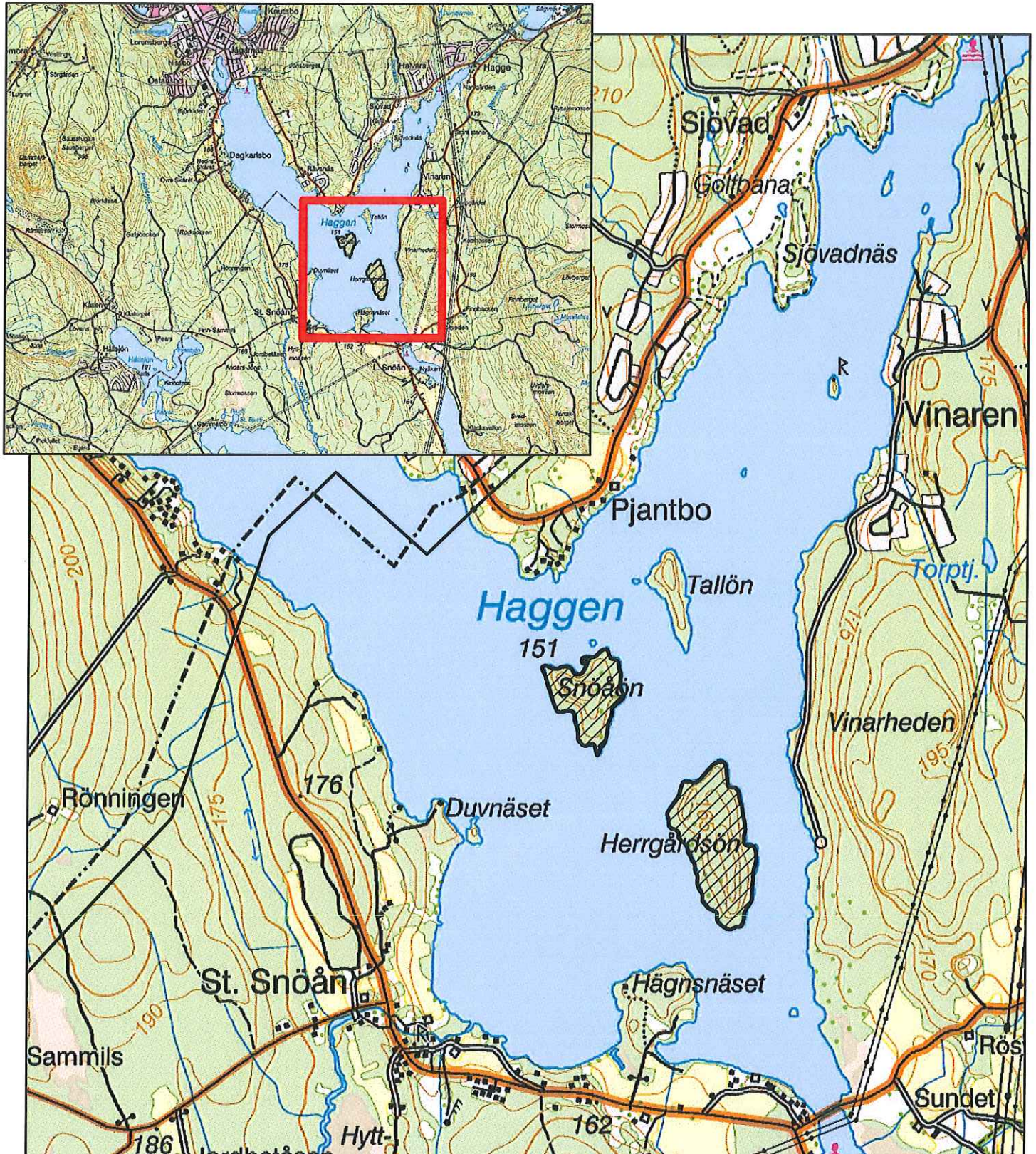
Teckenförklaring

 Utvidgat strandskydd

0 187,5375 750 1 125 1 500
meter

Teckenförklaring

 Utvidgat strandskydd

0 187,5 375 750 1 125 1 500
meter

Teckenförklaring

 Utvidgat strandskydd

0 187,5 375 750 1 125 1 500
meter

Hur man överklagar hos Regeringen

Den som vill överklaga ska skriva till Regeringen. Överklagandet ska dock **skickas eller lämnas till Länsstyrelsen**. Postadressen är Länsstyrelsen, 791 84 FALUN. Besöksadressen är Åsgatan 38 i Falun.

Överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag beslutet kungjorts i ortstidning**. Annars kan överklagandet inte prövas.

Överklagandet ska innehålla

- * vilket beslut som överklagas, till exempel genom att ange ärendets diarienummer (dnr),
- * varför klaganden anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt,
- * hur klaganden vill att beslutet ska ändras.

Klaganden ska även ange

- * namn, adress och telefonnummer.

Överklagandet ska vara undertecknat av klaganden. Om ombud anlitas kan i stället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt för ombudet sändas med.

Handlingar eller annat som klaganden anser stöder överklagandet bör sändas med.

Överklagandet prövas av Regeringen. Om Länsstyrelsen inte ändrar sitt beslut som klaganden begär och överklagandet kommit in i rätt tid kommer det att sändas över till **Miljödepartementet**.

Ytterligare upplysningar kan lämnas av Länsstyrelsen, telefon 010-22 50 000.